

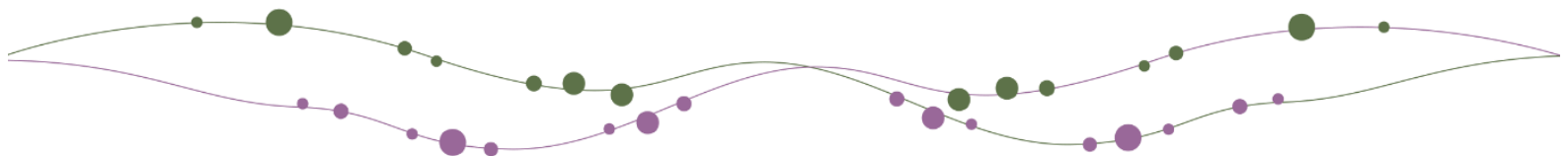
ÅFJORD
KOMMUNE

KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL

 2022-2034

Vedtatt i Åfjord kommunestyre 27.10.22

Bilder i dokumentet er tatt av fotograf
Ingunn Grøntvedt der annet ikke er oppgitt.

Forside:
Skuer mot horisonten – hva vil fremtiden bringe?

INNHOLD

Innledning	3
Utrydde fattigdom	4
Utrydde sult	6
God helse og livskvalitet	8
God utdanning	10
Likestilling mellom kjønnene	12
Rent vann og gode sanitærforhold	14
Ren energi til alle	16
Anstendig arbeid og økonomisk vekst	18
Industri, innovasjon og infrastruktur	20
Mindre ulikhet	22
Bærekraftige byer og lokalsamfunn	24
Ansvarlig forbruk og produksjon	26
Stoppe klimaendringene	28
Livet i havet	30
Livet på land	32
Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner	34
Samarbeid for å nå målene	36

Innledning

Gjennom vedtak av planprogrammet ble det satt slike målsettinger for samfunnsdelen:

Formål

- Kommuneplanens samfunnsdel skal være et styringsverktøy for å gjøre Åfjord kommune til en attraktiv kommune å bo, jobbe og leve i.
- Samfunnsutviklingen skal skje på en klima- og miljøvennlig måte, i overensstemmelse med FNs bærekraftsmål.

Resultatmål

- Legge til rette for nødvendig reduksjon i klimagassutslipp, i henhold til nasjonale mål, og forurensning for øvrig, samtidig som samfunnet rigges for å møte klimaendringene.
- Skape og utvikle et inkluderende, åpent og raust samfunn som ivaretar alle livsfaser.
- Stimulere til kunst, kultur og aktivitet.
- Bidra til at kommunen er en attraktiv arbeidsgiver som rekrutterer, utvikler og beholder nødvendig kompetanse og arbeidskraft som løser nåværende og fremtidige samfunnsoppdrag, og utnytter handlingsrommet innenfor den digitale transformasjonen.
- Utarbeide en arealstrategi som viser koblingen mellom arealbruk og ønsket samfunnsutvikling, og bidrar til å sikre en helhetlig og langsiktig forvaltning av kommunens arealer.
- Legge til rette for en godt utbygd infrastruktur og en arealforvaltning som ivaretar naturmangfoldet og kulturarven.
- Legge til rette for nye arbeidsplasser.

Samfunnsdelen er gitt en inndeling som gjenspeiler FNs bærekraftsmål. De angitte satsningsområdene under hvert kapittel gir strategier for hvordan bærekraftsmålene skal nås.

Det er utarbeidet arealstrategi som skal gi føringer inn i arbeidet med kommuneplanens arealdel. Denne er delt i to, en arealstrategi for landarealer og en for arealer i sjø. Arealstrategiene har vi valgt å plassere under bærekraftsmål 14 «Livet i havet» og 15 «Livet på land», selv om de også berører flere av de andre bærekraftsmålene.

UTRYDDE FATTIGDOM

Utrydde alle former for
fattigdom i hele verden

1 UTRYDDE
FATTIGDOM

Relativ fattigdom finnes i Åfjord kommune. Økende sosioøkonomiske forskjeller mellom husholdningene fører til at flere barn står i fare for å falle utenfor. Barn i lavinntektshusholdninger er sårbare både med tanke på fysisk og psykisk helse.

I Åfjord ser vi en økning i antall innbyggere i arbeidsdyktig alder som mottar uførepensjon. Sosiale ulikheter sementeres gjerne gjennom generasjoner, enten det gjelder inntekt, helse, arbeid, kriminalitet eller andre indikatorer som definerer sosiale forhold.

Innbyggerne ønsker:

- Møteplasser, for eksempel bibliotek, og lavterskel fritidsaktiviteter visker ut sosiale ulikheter.
- Kunst og kultur som gir sosiale møteplasser og bidrar til å viske ut sosiale ulikheter.
- Gode kommunale tjenester som gir trygghet.
- Tilgang til boliger av ulike typer.

Dette sier ungdommen:

- Tilgang til boliger av ulike typer.
- Inkludering og mangfold.
- Skape trygghet.

Biblioteket er tilgjengelig for alle.

For å bekjempe den relative fattigdommen skal vi ...

- gjennom kommunale, sosiale tjenester bidra til å redusere sosiale forskjeller, for eksempel boligsosiale tiltak og reduksjon i foreldrebetaling for kommunale tjenester og fritidsaktiviteter. Så mange som mulig skal gis mulighet til å eie egen bolig.
- motarbeide utenforskap og stimulere til høyere grad av sysselsetting.
- øke deltakelse i barnehage og skolefritidsordning og hindre frafallet i videregående skole. Alle barn skal gis tilbud om plass i barnehage og skolefritidsordning.
- skape gode, sosiale møteplasser som reduserer økonomiske, sosiale og kulturelle skillelinjer i samfunnet og stimulere til deltakelse i frivillige organisasjoner og i kulturlivet.
- stimulere lag og foreninger som fokuserer på inkludering.
- øke mulighetene for sommerjobb til ungdom.

UTRYDDE SULT

Utrydde sult, oppnå matsikkerhet og bedre ernæring, og fremme bærekraftig landbruk

2 UTRYDDE SULT

Matsikkerheten i Norge, og også i Åfjord, er god i dag. Men vi er ikke selvforsynt med mat og forhold ute i verden kan påvirke matsikkerheten på lenger sikt. Matsvinn er også et betydelig problem.

I sjøområdene våre har vi betydningsfulle næringer som fiske og akvakultur som lever side om side. Dette er næringer som påvirker hverandre og hvor det i noen tilfeller er interessemotsetninger. I tillegg kommer andre interesser inn i «kampen om sjøområdene», for eksempel forsvaret, taretråling, friluftsliv og hensynet til bolig- og fritidsbebyggelse.

Årlig omdisponeres en del dyrket mark til andre formål.

Både landbruket, reindriften og de sjørelaterte næringer blir utfordret av de kommende klimaendringene.

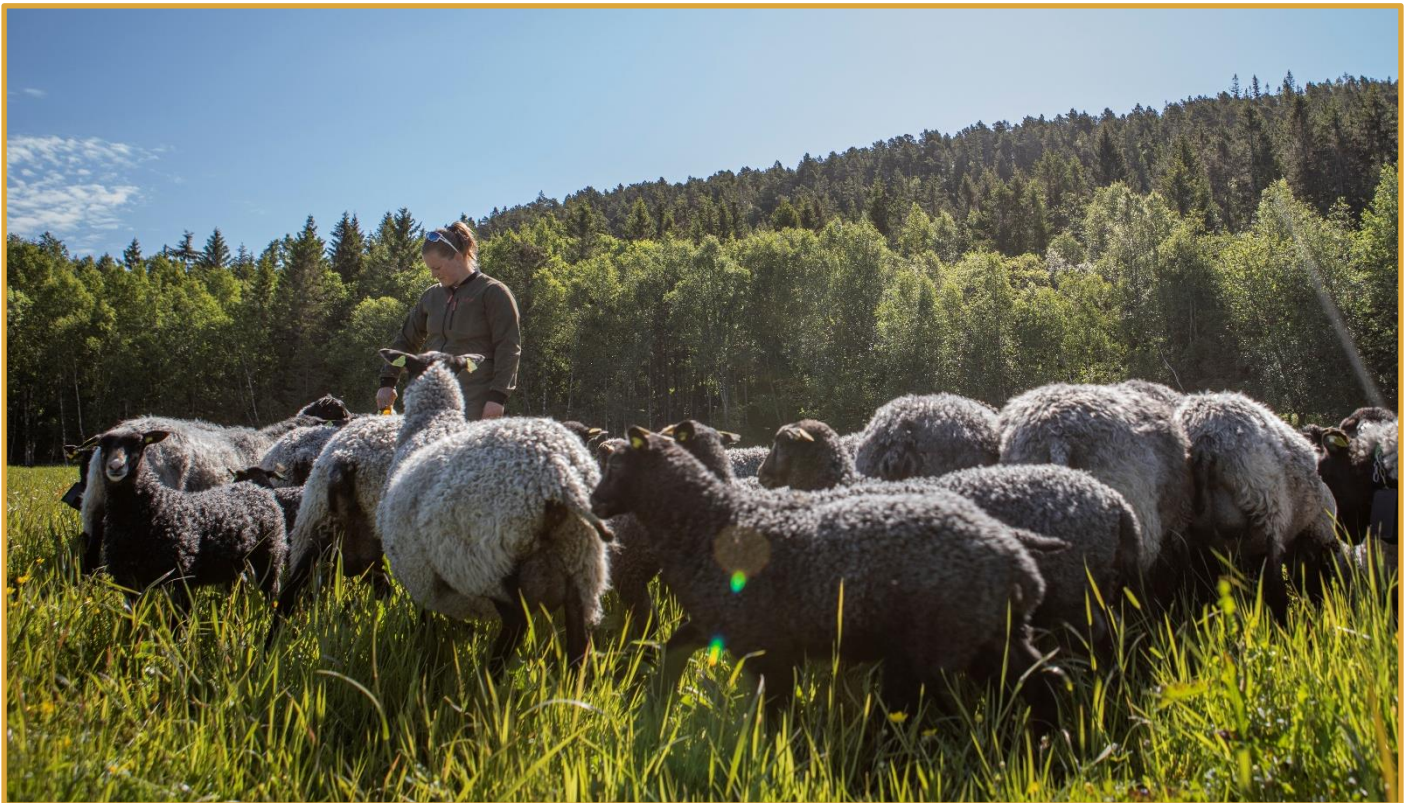
En annen utfordring i vårt samfunn, mer enn direkte sult, er feilernæring. Vi har utfordringer knyttet til overvekt, fedme og usunt kosthold.

Innbyggerne ønsker:

- Et aktivt og miljø- og klimavennlig landbruk.
- Endring av matvaner til et sunnere og mer miljøvennlig kosthold.
- Reduksjon i matsvinn.
- God forvaltning av havområdene og fiskeressursene.

Dette sier ungdommen:

- Redusere matsvinn.
- Ta vare på matjord.

Et aktivt landbruk bidrar til matsikkerhet.

For å trygge matsikkerheten og hindre feilernæring skal vi ...

- drive en forvaltning av sjøområdene våre som tar vare på fiskeressursene, men samtidig gir tilstrekkelig rom for akvakulturnæringen.
- utarbeide strategi for jordvern for å redusere omfanget av omdisponering av dyrkamark til et minimum og sikre at dyrkamark blir drevet på en bærekraftig måte.
- redusere matsvinn i egen organisasjon og stimulere til mindre matsvinn i samfunnet som helhet.
- være en støttespiller og rådgiver for at de næringer som driver med matproduksjon kan være i forkant når det gjelder klimatilpasninger.
- skoler og barnehager skal jobbe aktivt med å gi barn kompetanse i matsikkerhet, matsvinn og ernæring.
- fortsette med, og videreutvikle et sunt kosthold ved egne institusjoner.
- legge til rette for og stimulere til fysisk aktivitet i alle aldre.
- ha en aktiv helsestasjon med fokus på ernæring.

GOD HELSE OG LIVSKVALITET

Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder

3 GOD HELSE OG LIVSKVALITET

Vi har et velfungerende helsesystem i Åfjord kommune. Likevel vil det alltid være utfordringer og forbedringsmuligheter.

En stadig større andel av befolkningen rapporterer om psykiske helseplager.

Prognosene viser at det i fremtiden vil være færre i yrkesaktiv alder per eldre i samfunnet. Det betyr at det vil være færre hender for å løse samfunnsoppgavene, i første rekke innen helse og omsorg, men dette vil forplante seg videre til andre arbeidsoppgaver.

Trivsel er en viktig faktor for livskvaliteten. Det er bekymringsfullt at en relativt stor andel av ungdomsskoleelevene sier at de ikke trives på skolen og at flere av dem også opplever at de blir mobbet.

Fysisk aktivitet er viktig både for helse og livskvalitet. En stor andel av befolkningen, også av unge, er lite aktive. Mange unge bruker et betydelig antall timer med stillesittende skjermtid

Sosial ulikhet påvirker folks helsekvalitet. For de med dårlig råd er røyking et større problem og medfører dårligere helse.

Innbyggerne ønsker:

- Gode kommunale tjenester innen helse og omsorg som gir trygghet, herunder også psykisk helse og tannhelse.
- Trygge forhold for gående og syklende.
- Forebyggende og helsefremmende tiltak, for å gi folk mulighet til å ta ansvar for egen helse på best mulig måte, gjennom kunnskapsbasert og tverrfaglig arbeid.

Dette sier ungdommen:

- Godt og trygt helsetilbud, med bedre skolehelsetjeneste med lengre åpningstid.
- Nulltoleranse for hærverk, narkotika og rasisme.
- Gang- og sykkelveier.
- Redusere drikkekulturen.
- Gratis tannlege for alle.

*God livskvalitet
gjennom hele livet.*

For å trygge og opprettholde god helse og god livskvalitet skal vi ...

- videreutvikle et godt og trygt helse- og omsorgstilbud, herunder forebygge psykiske helseplager og ha fokus på folkehelse og livsmestring.
- arbeide systematisk med forebyggende tiltak på tvers av sektorer og faggrupper.
- gi trygge oppvekstvilkår og helsefremmende barnehager og skoler som utvikler robuste barn og unge.
- stimulere både til utøvelse og tilbud om opplevelse av kunst og kultur som positivt bidrag til mental og fysisk helse.
- stimulere til gode bomiljø og et arbeidsliv som ivaretar helse og livskvalitet.
- stimulere til og tilrettelegge for aktivitet for alle aldersgrupper.
- sørge for at det innen sektorene er tilstrekkelig tilgang på kompetanse.
- motarbeide sosiale ulikheter.
- ha fokus på holdningsskapende arbeid som bedrer trafikksikkerheten.

GOD UTDANNING

Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle

4 GOD UTDANNING

Åfjord kommune har full barnehagedekning og gode reduksjonsordninger for foreldrebetaling både i barnehage og skolefritidsordning.

Demografiutviklingen gir oss utfordringer med tanke på å gi barn og unge likeverdige opplæringstilbud. Rekrutteringsutfordringer knyttet til oppvekstsektoren gjør det utfordrende å skaffe god opplæringskompetanse.

Det er gjennomført en egen prosess om skolestruktur i kommunen. Resultatet av denne legges til grunn i planperioden.

Nasjonale prøver viser at vi har for store variasjoner i resultatet knyttet til lesing, skrivning og regning.

Vi har barn og unge som rapporterer om mobbing og mistriksel på skolene. Dette er forhold som påvirker læringen.

Unge som faller ut av utdanningsløpet har vært en utfordring i senere tid, noe som i neste omgang kan føre til at de blir stående utenfor arbeidslivet.

Kunnskap fremmer god samfunnsutvikling.

Innbyggerne ønsker:

- God kvalitet på barnehager og skolefritidsordning.
- God kvalitet på grunnskole med god rådgivning om yrkesvalg.
- Mulighet for videregående utdanning med flere linjer på Åfjord videregående skole.
- Tilrettelagt lokal opplæring for unge som synes skolegang er utfordrende.
- Kulturskole med mulighet for læring og utvikling.

Dette sier ungdommen:

- God kvalitet på skoler, med god rådgivning om jobbmuligheter.
- Flere linjer ved Åfjord videregående skole.
- Rekruttere gode lærere.
- Større skoleenheter.
- Studiemuligheter etter videregående skole.

Svømmeopplæring er også viktig.

For å sikre god opplæring og utdanning skal vi ...

- bidra til å øke trivselen for barn og unge og hindre at enkelte faller utenfor.
- gi trygge oppvekstvilkår og helsefremmende barnehager og skoler som utvikler robuste barn og unge.
- beholde og trekke til oss dyktige og kompetente fagfolk for å yte gode tjenester i skoler, barnehager og fagtjenester knyttet til barn og unge.
- samarbeide med alle fagtjenester om god forebygging, slik at vi fremmer inkludering og hindrer frafall i videregående skole.
- tilrettelegge for en skole- og barnehagestruktur som imøtekommer fremtidens lovkrav til sektoren.
- arbeide for å få flere innbyggere med høy kompetanse til å bosette seg, jobbe og leve i kommunen.
- stimulere til bruk av kunst og kultur i undervisningssammenheng og ha en kulturskole med godt og variert tilbud.

LIKESTILLING MELLOM KJØNNENE

Oppnå likestilling og styrke jenters og kvinners stilling i samfunnet

5 LIKESTILLING MELLOM KJØNNENE

Vi har høy grad av likestilling i vårt samfunn, i hvert fall juridisk sett. Ordninger med foreldrepermisjon og god barnehagedekning gir kvinner større mulighet til å delta i arbeidslivet. Kvinner har likevel gjennomgående lavere lønn enn menn.

En høy andel av kvinner i vår kommune er i deltidsjobb. Mange menn har pendlerjobb, noe som gir en økt belastning på kvinnene.

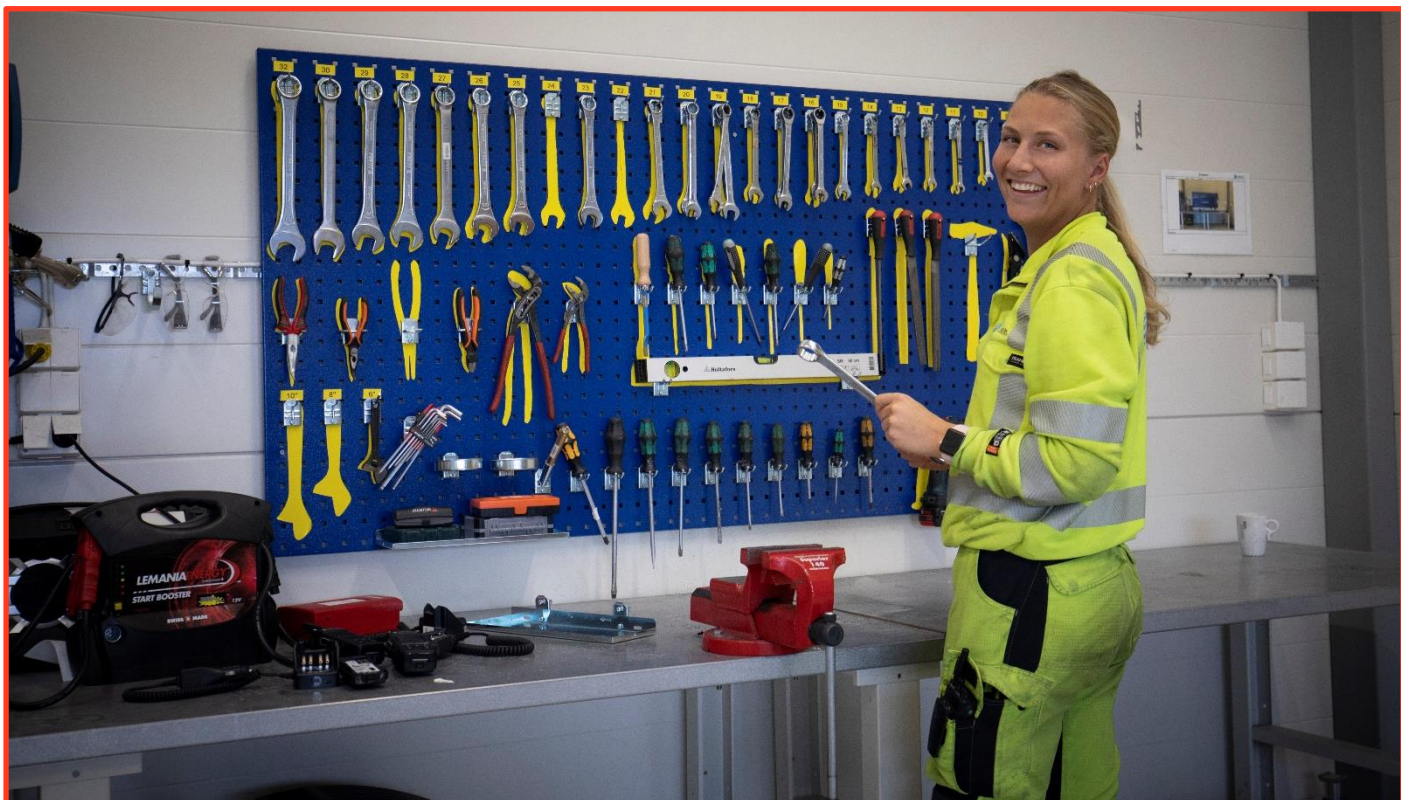
Barnevernet rapporterer om lav foreldrefungering og tilfeller av vold i nære relasjoner, i de sakene de er involvert i.

Innbyggerne ønsker:

- Jobb for begge voksne i en familie.
- God barnehagedekning som bidrar til større likhet mellom kjønnene.
- Inkludering av jenter i fiskerinæringen.

Dette sier ungdommen:

- Lik lønn for likt arbeid.
- Barnehagedekning – bidrar til likhet mellom kjønnene.

Alle skal være likeverdige og inkludert i arbeidslivet.

For å oppnå likestilling skal vi ...

- motarbeide vold i samfunnet generelt med økt fokus på vold i nære relasjoner.
- ha full barnehagedekning og skolefritidsordning med mulighet for økonomisk støtte gjennom reduksjonsordninger.
- oppfordre alle arbeidsgivere til å legge til rette for gjennomføring av foreldrepermisjon etter nasjonale retningslinjer
- arbeide for lik lønn for likt arbeid uavhengig av kjønn, og sørge for god informasjon om hva arbeid i redusert stilling betyr i livslønnspektiv.
- sette fokus på at høyere utdanning er viktig for Åfjord kommune og legge til rette for flere kompetansearbeidsplasser.
- opprettholde kjønnsbalanse i råd, utvalg og styrever.
- sørge for at alle skal være inkludert og likeverdige i arbeidslivet, gjennom både fysisk og psykisk tilrettelegging.

RENT VANN OG GODE SANITÆRFORHOLD

Sikre bærekraftig vannforvaltning, tilgang til vann og gode sanitærforhold for alle

6 RENT VANN OG GODE SANITÆRFORHOLD

I Åfjord har vi tilgang til rent vann til husholdningene. For de kommunale vannverkene, og sikkert noen av de private, kan kapasiteten for leveringa av vann være marginal i tørkeperioder. Det er en utfordring med til dels gammelt ledningsnett og lekkasjer.

Mange av avløpsanleggene, spesielt fra spredt avløp, er av gammel dato og har liten rensegrad. Det er stort behov for oppgradering. Det er laget en tiltaksplan for spredt avløp gjennom Nordre Fosen vannregion.

Våre vassdrag og øvrige våtmarksområder er utsatt for avrenning, forurensning og inngrep.

Innbyggerne ønsker:

- Oppgraderte kommunale avløpsanlegg.
- Oppgraderte vannledninger.
- Bedre avfallshåndtering, også for miljøavfall.
- Redusert avrenning og forsøpling fra landbruket.
- En areal- og naturforvaltning som ikke forringer vannkvaliteten.
- Ikke flere vindturbiner, eventuelt at noen fjernes.

Dette sier ungdommen:

- Redusere forurensning og bedre avfallshåndtering.
- Hindre avrenning og forsøpling fra landbruket.
- God informasjon, og holdningsendringer.
- Ikke flere, eventuelt fjerne, vindturbiner.

Rent vann er av stor betydning både for mennesker og livet i naturen. Foto: K. Vingen.

For å sikre god vannkvalitet skal vi ...

- gjennom utarbeidelse av hovedplan for vannforsyning med tiltaksplan, sikre god vannkvalitet og sikker vannforsyning for kommunens abonnenter.
- gjennom arealplanlegging og saksbehandling sikre at vann, i særdeleshet drikkevannskilder, ikke utsettes for forurensning.
- stimulere til fornuftig og begrenset bruk av vann med drikkevannskvalitet.
- iverksette tiltak for utbedring av gamle avløpsanlegg slik at alle vannkilder tilfredsstiller kravene i vannforskriften. Dette skal skje i tråd med hovedplan for avløp og tiltaksplan for spredt avløp.
- opprettholde en kompetent og effektiv driftsorganisasjon innenfor området vann og avløp.

REN ENERGI TIL ALLE

Sikre tilgang til pålitelig, bærekraftig og moderne energi til en overkommelig pris for alle

7 REN ENERGI TIL ALLE

Innenfor vår kommunegrense bidras det til stor produksjon av fossilfri energi, først og fremst i form av vann- og vindkraft. Alle i Åfjord har tilgang til elektrisitet og er med noen unntak knyttet til et pålitelig, sentralt forsyningsnett.

Bruken av fossilt brennstoff skal fases ut. Dette vil kreve en rask utbygging av ladestruktur for transportmidler, først og fremst for el-biler.

Det er grunn til å se på tiltak som kan gi energisparing.

Innbyggerne ønsker:

- Elektrifisering av samfunnet.
- Overgang til fornybar energi.
- Gode lademuligheter, ladestasjoner, for elektrifisert transport både til lands og til sjøs.
- ENØK-tiltak og kommunal støtteordning for ENØK- tiltak.
- Overgang til fossilfritt drivstoff i anleggs-, bygg- og landbruksnæringen.
- Forskning for å gjøre produksjon av hydrogen mer energieffektivt.
- Beholde vindmøllene.

Dette sier ungdommen:

- Overgang til fornybar energi.
- Mer miljøvennlig transport.
- Energisparing.

Eksisterende takflater kan dekket med solceller. Foto: K. Vingen

For å sikre ren energi til alle skal vi ...

- legge til rette for elektrifisering gjennom utbygging av god ladeinfrastruktur for transportmidler både til lands og til sjøs.
- legge til rette for at næringslivet kan fase ut bruk av fossil energi gjennom tilgang til nett og elektrisk kraft.
- stimulere til energisparing og energieffektivisering i egen organisasjon og i samfunnet for øvrig.
- legge til rette for videre utbygging av fornybar energi.
- trekke forskningsmiljø innen ren energi til Åfjord.

ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEKST

Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle

8 ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEKST

Åfjord kommune merker, i likhet med mange andre distriktskommuner, i økende grad utfordringer knyttet til rekruttering av personer med riktig kompetanse for å fylle ledige jobber.

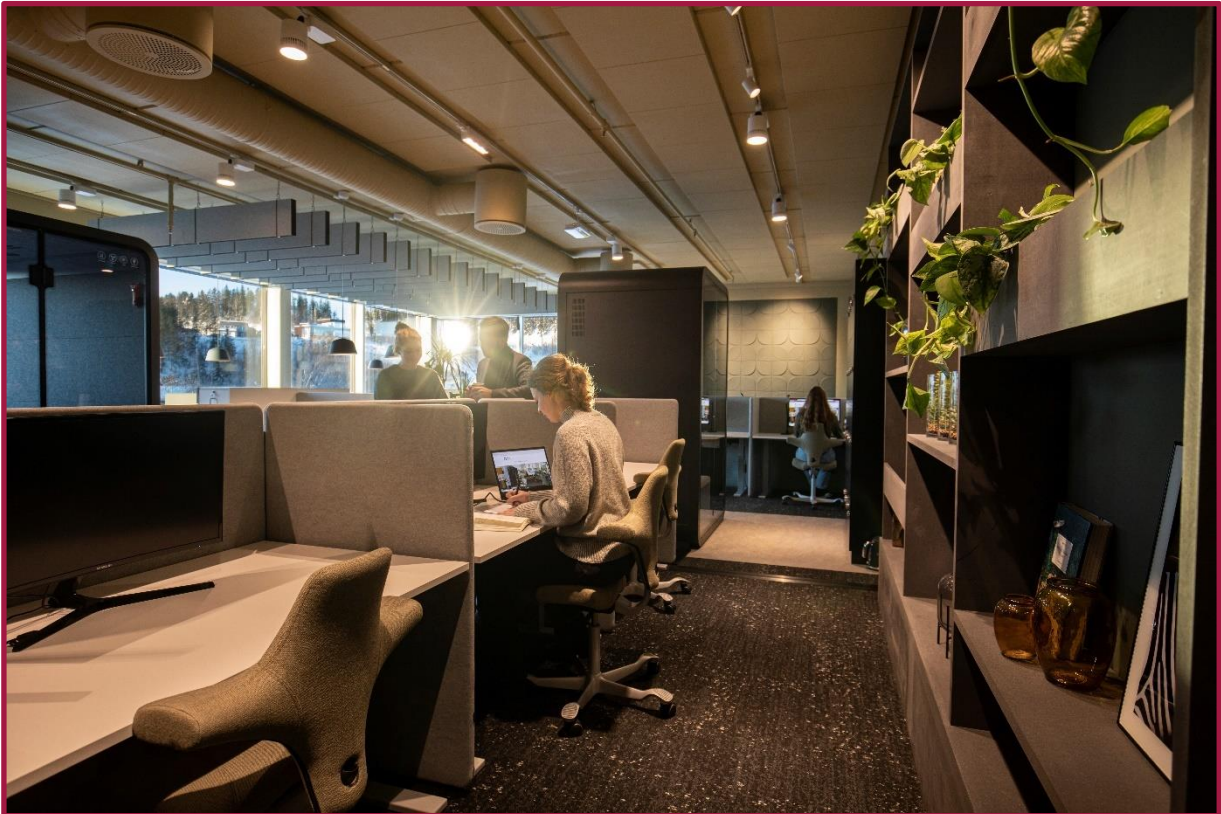
Det er behov for å se på tiltak innen arbeidslivet for å sikre en bærekraftig utvikling med reduksjon i klimagassutslippene.

Innbyggerne ønsker:

- At trygge, meningsfulle og attraktive arbeidsplasser tas vare på og utvikles og at kompetansen som finnes i kommunen brukes.
- Kompetanseheving og bevisstgjøring for å skape gode fagmiljø.
- Konkurransedyktig lønns- og pensjonsvilkår.
- Attraktive arbeidsplasser for de med høyere utdanning.
- Tiltak i bedrifter og næringsliv for reduksjon av klimagassutslipp.
- Satsing på nærings- og gründervirksomhet i hele kommunen.

Dette sier ungdommen:

- Utvikle eksisterende kompetansemiljø.
- Gode lønns- og pensjonsvilkår.
- Attraktive arbeidsplasser for de med høyere utdanning.
- Samarbeid mellom offentlig og privat sektor.
- Støtteordning for gründere.
- Mulighet for sommerjobb
- Tiltak i bedrifter og næringsliv for reduksjon av klimagassutslipp.

Et arbeidsliv som inkluderer alle og som gir en følelse av å være til nytte i samfunnet er viktig.

For å gi alle et anstendig arbeid skal vi ...

- bidra til å tiltrekke oss arbeidskraft til de jobbene som finnes, og legge til rette for kompetanseheving og gode fagmiljø.
- bidra til å skaffe attraktiv jobb til alle voksne i en familie og flere jobbmuligheter for personer med høyere utdanning.
- bidra til å hindre at unge faller ut av skole og arbeidsliv.
- stimulere til et næringsliv, arbeidsliv og en økonomisk vekst som skjer innenfor rammene av en bærekraftig utvikling, med reduksjon av klimagassutslipp, ikke minst næringer som baserer seg på tilgang på fornybar energi.

Infrastrukturen må generelt sies å være godt utbygd hos oss. Det vil imidlertid være behov for utbedringer og ytterligere utbygginger i tiden som kommer.

Veistandarden er enkelte steder dårlig og det finnes farlige veistrekninger.

Hele kommunen er ikke dekket med tilfredsstillende bredbånds- og mobildekning.

Kollektivtransporttilbudet er begrenset.

Med elektrifisering av transportsektoren, ikke minst privatbilismen, vil det være et behov for å opparbeide ladestruktur med tanke på dette.

Innbyggerne ønsker:

- Overgang til miljøvennlig transport.
- Kompetanseheving, bevisstgjøring og holdningsendringer.
- Økt anvendelse av sirkulærøkonomi.
- Trygg infrastruktur for gående og syklende.
- Utbedring av veinettet.
- Sikker bredbånds- og mobildekning, også i havområdene.
- Bedre kollektiv- og taxitilbud.
- God og stabil vannforsyning.
- God og stabil strømforsyning.
- Oppdaterte avløpsanlegg.
- Tilrettelegging og bistand fra kommunen for næringsutvikling.

Dette sier ungdommen:

- Overgang til miljøvennlig transport.
- Kunnskap og teknologi.
- Utbedring av veinettet.
- Bedre kollektiv- og taxitilbud.
- Sikker bredbånds- og mobildekning.
- Trygg infrastruktur for gående og syklende.
- Tilrettelegging og bistand fra kommunen for næringsutvikling.

Akvakultur – industri til sjøs.

For å bedre industri, innovasjon og infrastruktur skal vi ...

- være en pådriver for å utbedre og utvikle infrastruktur innen vei, vann, avløp, sjøtransport, kraftforsyning, bredbånd og gang- og sykkelveier, som tar hensyn til beiteområder, dyrkamark, naturmangfold og vannmiljø.
- arbeide for å bedre kollektivtilbudet.
- bidra til, og stimulere til å etablere en god ladeinfrastruktur for elektrifisert transport, både til lands og til sjøs.
- tiltrekke oss FoU-prosjekter innen utdanning og forskning.

MINDRE ULIKHET

Redusere ulikhet i og mellom land

10 MINDRE ULIKHET

Norge har små lønnsforskjeller sammenliknet med de fleste andre land. På tross av dette ser vi en stadig økende forskjell mellom fattig og rik. Denne trenden opplever vi også i Åfjord, hvor vi har familier som lever under den nasjonale fattigdomsgrensen. Dette skaper ulikheter og er kanskje spesielt synlig for barn som er i denne situasjonen.

Det er et ønske at alle skal ha mulighet til å eie egen bolig. For å oppnå det kan det være fordelaktig med muligheten til å leie bolig før den eventuelt kjøpes.

Andre forhold som bidrar til ulikhet er de som faller utenfor arbeidslivet, uføre og syke. Dette til tross for at vi har støtteordninger og et skattesystem som skal utjevne dette.

Vi vet også at enkeltpersoner opplever utenforskap grunnet etnisitet, legning eller andre utfordringer.

Innbyggerne ønsker:

- Sosiale, inkluderende møteplasser og aktiviteter.
- Rask og god språkopplæring.
- Universell utforming.
- Kunst, kultur og aktivitet som bidrar til inkludering og samhandling mellom mennesker.
- Informasjon til fremmedspråklige.
- Parkområder med benker og lekestativ som er tilgjengelig for alle.
- Egnede steder til å utøve sin religion.
- Tiltak for innvandrere; eksempelvis støttefamilier og svømmeopplæring.
- At bygdedyr, jantelov og polarisering fjernes.
- Gode kommunale tjenester hvor alle behandles rettferdig og likt.
- Deltakelse i frivilligheten.

Dette sier ungdommen:

- Sosiale, inkluderende møteplasser og aktiviteter, hele kommunen.
- Gode kommunale tjenester hvor alle behandles rettferdig og likt.
- Åpent, raust og inkluderende samfunn.
- Skysstilbud til aktiviteter.
- Åpent bibliotek og gratis arrangementer.

Et åpent og inkluderende arbeidsliv.

For å minske ulikheter skal vi ...

- begrense frafall fra skole og arbeidslivet.
- sørge for et åpent og inkluderende arbeidsliv.
- videreføre og videreutvikle økonomiske virkemidler som gir større valgmuligheter for lavinntektsfamilier.
- skape holdninger som bekjemper mobbing, diskriminering og rasisme.
- bidra til et velfungerende boligmarked der flest mulig får tilgang til egen bolig
- aktivt bruke kunst, kultur- og organisasjonslivet som arenaer for likeverdig deltakelse på tvers av ulikheter.

BÆREKRAFTIGE BYER OG LOKALSAMFUNN

Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige

11 BÆREKRAFTIGE BYER OG LOKALSAMFUNN

Det er etterspørsel etter boliger, av ulike type, og tomter både i Åfjord sentrum og andre steder i kommunen. Det som spesielt etterlyses er leilighetsbygg for de som ønsker en mer lettstelt bolig enn en enebolig.

Renovasjonsordninger er gode i Åfjord, selv om det kan hevdes at det burde vært kildesortering med enda flere fraksjoner i husholdningene. Mange ønsker en bedre løsning når det gjelder renovasjonsordning for fritidsboliger.

En vesentlig oppgave for kommunen er å gi folk trygghet i hverdagen. Dette er oppgaver som må ta høyde for virkningen av de kommende klimaendringene.

Innbyggerne ønsker:

- At et mangfold av boligtyper gjøres tilgjengelig, også for leie og at folk gis mulighet til etablering der de ønsker det, med liberalisering i byggeforbudet langs sjøen.
- Kystsentrum i Roan med flerbrukshus.
- Satsing på kultur og at kulturarven tas vare på.
- Ladestasjoner for elektrifisert transport.
- Redusert transportbehov.
- Nærhet til skole og barnehage.
- Bedre kollektivtilbud.
- Parkområder med benker og lekestativ.
- Videreutvikling av Åfjord sentrum som det ene sentrumet, som også gir bolyst i utkantene.
- Reduksjon av, og bedre håndtering av søppel.
- Tilrettelagte turstier.
- Gode tjenester og god service.
- Estetiske tiltak.
- Ivareta, bruk og vedlikehold av kulturarven.

Dette sier ungdommen:

- Redusere forurensning og bedre avfallshåndtering.
- Park, grøntanlegg, naturstier og turmål.
- Gode tjenester og service.
- Gjøre et mangfold av boligtyper tilgjengelig, også for leie.
- Fokus på natur, miljø og friluftsliv.
- Jobbe med stedsutvikling og attraktivitet - estetiske tiltak.
- Gode møteplasser, aktivitets-, fritids- og kulturtilbud.
- Flere butikker, for eksempel klesbutikker.
- Støtte til ungdomslag og forsamlingshus i grendene.

Åfjord sentrum.

For å skape gode lokalsamfunn skal vi ...

- stimulere til utvikling av sosiale møteplasser for alle.
- legge til rette for et tydelig og tilgjengelig sentrum med gode tjenestetilbud og møteplasser samtidig som vi stimulerer til utvikling av lokale bygdesamfunn som viktige knutepunkter. Stoksund, Roan og Bessaker skal være steder med senterfunksjon.
- bevisst bruke kunst og kultur i arbeidet med steds- og samfunnsutviklingen. Kommunen skal sørge for at kulturlivet har forutsigbare rammer, slik at et bredt og allsidig kulturtilbud opprettholdes.
- bidra til et velfungerende boligmarked der flest mulig får tilgang til egen bolig, fortrinnsvis i nærheten av kollektivknutepunkt og offentlige servicefunksjoner. Samtidig vil kommunen legge til rette for spredt boligbygging.
- gjøre naturområder tilgjengelige, men på en slik måte at bruken skjer på naturens premisser.
- ta hensyn til framtidige klimaendringer ved framtidig planlegging og utbygging.
- hele tiden ha en oppdatert helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse, for å sikre god beredskap og rask iverksetting av tiltak når truende situasjoner oppstår.

ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON

Sikre bærekraftig forbruks- og produksjonsmønstre

12 ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON

Vi har et samfunn med høyt og stadig økende forbruk. Dette er mulig siden vi generelt har god økonomi. Vi har en tendens til å kjøpe nytt fremfor å reparere eller gjenbruke. Dette er en trend som bør snus.

Vi har en godt utviklet avfallshåndtering med kildesortering for husholdninger. I tillegg en stasjonær og en mobil gjenvinningsstasjon med mulighet for kildesortering i flere fraksjoner.

Forsøpling er likevel et problem, noe som i første rekke er synlig i strandsonen. En stor del av dette er avfall som kan komme langveisfra, sjøveien. Det er grunn til å tro at betydelige mengder spesialavfall også er på avveie. I tillegg er matsvinn en utfordring.

Innbyggerne ønsker:

- Reduksjon i matsvinn.
- Gjenvinning, gjenbruk, redusert forbruk og bevisst materialvalg.
- Reduksjon av mengden avfall og bedre avfallshåndtering.
- Informasjon om avfallshåndtering på ulike språk.
- Kompetanseheving, bevisstgjøring og holdningsendringer.
- Krav om ansvarlig forbruk i anbudsutlysning.
- God areal- og naturforvaltning
- Reduksjon i forurensning og utslipp.

Dette sier ungdommen:

- Gjenvinning, gjenbruk, redusert forbruk og bevisst materialvalg.
- Redusere forurensning og utslipp.
- Kunnskap, teknologi og holdningsendringer.
- Reduksjon av mengden avfall og bedre avfallshåndtering.
- Alternativ til gummikuler

Bevissthet om vårt forbruk er nødvendig i framtida.

For ansvarlig forbruk og produksjon skal vi ...

- så langt det er mulig redusere forbruket og øke graden av gjenbruk og gjenvinning i egen virksomhet og stimulere til det samme i samfunnet for øvrig.
- bidra til bedre ordninger til avfallshåndtering og kildesortering.
- minimere matsvinn i egen organisasjon og stimulere til det samme i samfunnet for øvrig.
- innføre kunnskapsbaserte tiltak med god informasjon til publikum på ulike språk.
- stimulering til sirkulær økonomi og kommunen utarbeider en strategi for omstilling til sirkulær økonomi.

STOPPE KLIMAENDRINGENE

Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem

13 STOPPE KLIMAENDRINGENE

Norge har tatt mål av seg til å bli et lavutslippssamfunn innen 2050. Vårt forbruk, spesielt bruken av fossilt brennstoff, bidrar i dag til klimagassutslipp og klimaendringer. Det er nødvendig med kraftige tiltak for å nå dette målet.

Klimaendringene er allerede merkbare og vil tilta i årene som kommer. Derfor er det nødvendig å rigge et samfunn som er i stand til å tåle klimaendringene og motstå de utfordringen det fører med seg. Åfjord kommune har bestemmelser i arealdelen til kommuneplanen for å redusere konsekvensene av klimaendringene.

Arealforvaltningen har betydning for klimagassutslipp. Nedbygging av naturtyper som binder store mengder karbon gir betydelige klimagassutslipp.

Klimaendringene har betydning for arbeidet med helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse og er tatt i betraktning ved utarbeiding av denne.

Innbyggerne ønsker:

- Elektrifisering og mer bruk av fornybar energi som sol, vindkraft, vannkraft, hydrogen og jordvarme med utfasing av fossil energi.
- ENØK-tiltak.
- Mer miljøvennlig transport og redusert transportbehov.
- Skogplanting.
- God areal- og naturforvaltning.
- Landbrukstiltak som reduserer klimagassutslipp.
- Tiltak i bedrifter som reduserer klimagassutslipp.
- Økt kunnskap og anvendelse av sirkulærøkonomi.
- Minst mulig fotavtrykk, og at det legges til rette for å nedskalere utbygging, bygge hvor det allerede er etablert infrastruktur som vei, avløp og strøm.

Dette sier ungdommen:

- Mer miljøvennlig transport og redusere transportbehov.
- Kunnskap, teknologi, informasjon og holdningsendringer.
- Energisparing.
- Landbrukstiltak som reduserer klimagassutslipp.
- Tiltak i bedrifter som reduserer klimagassutslipp.
- Fornybar energi.

Klimaendringene gir mer ekstremvær og flom. Foto: K. Vingen.

For å stoppe og tilpasse oss klimaendringene skal vi ...

- bidra til elektrifisering av samfunnet og utfasing av bruken av fossilt brennstoff.
- gjennomføre energisparing og ENØK-tiltak i egen virksomhet og stimulere til det samme i samfunnet for øvrig.
- legge til rette for ytterligere produksjon av fornybar energi.
- øke bruk av klimakrav i kommunens anbudsutlysninger, innkjøp og anskaffelser.
- skaffe til veie og gi informasjon om hvordan den enkelte kan bidra til klimagassreduksjon.
- ha en god arealforvaltning som tar vare på naturtyper som binder store mengder karbon.
- stimulere til tiltak i næringslivet for å redusere utslipp.
- fortsette arbeidet for å bli en klimasmart og bærekraftig kommune.

LIVET I HAVET

Bevare og bruke havet og de marine ressursene på en måte som fremmer bærekraftig utvikling

14 LIVET I HAVET

Våre nære havområder påvirkes av forurensning av ulike kilder, for eksempel avløpsanlegg, landbruk og oppdrettsnæring. Forsøpling, spesielt av plastavfall, er et stort problem i havet.

Mange sjøfuglpopulasjoner har hatt en kraftig tilbakegang de siste tiårene. Bifangster fra fiskerinæringen kan være en trussel mot enkelte fiskearter.

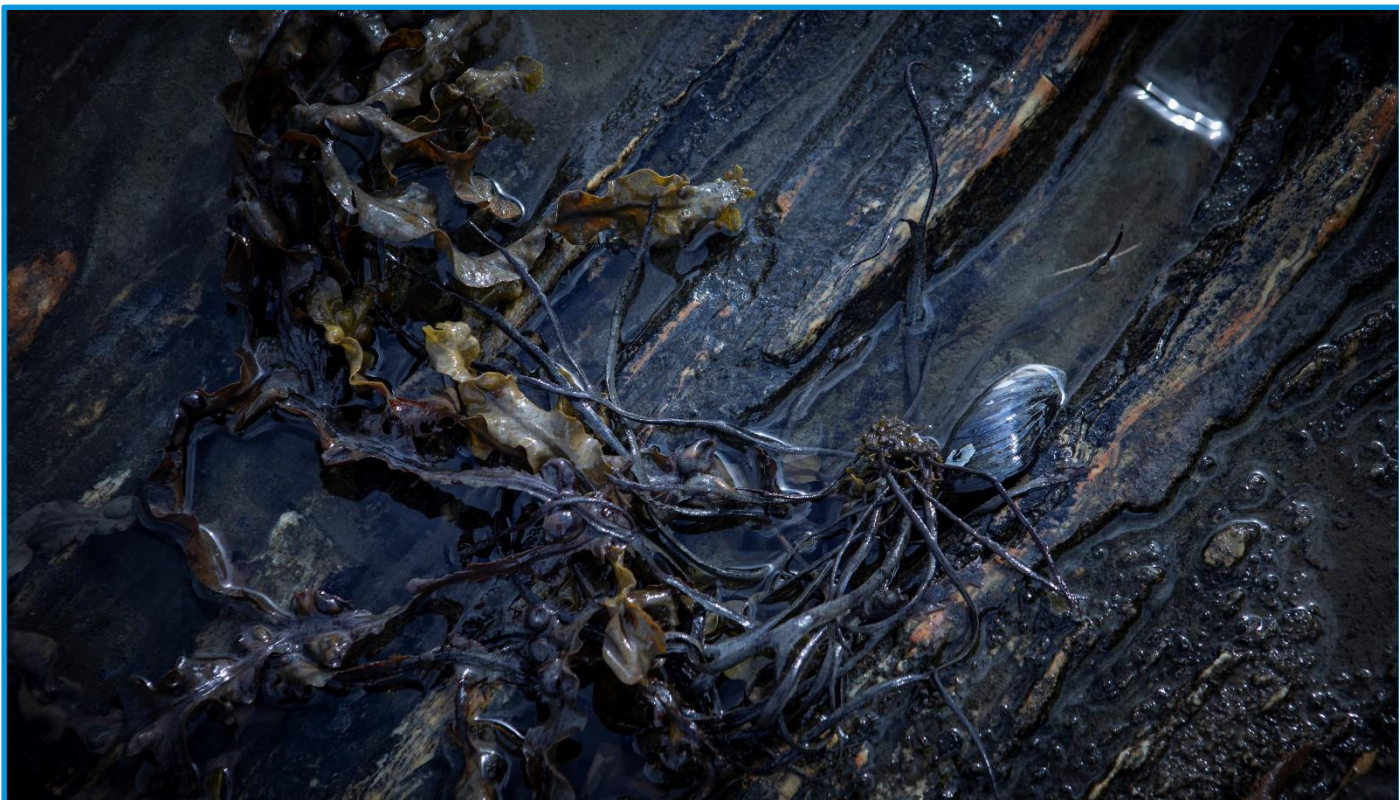
De samme truslene mot naturmangfoldet som er nevnt under 15 Livet på land gjelder også for livet i havet.

Innbyggerne ønsker:

- Bedre informasjon om naturmangfoldet i havet.
- God areal- og naturforvaltning som ivaretar naturen i havet.
- Restaurering av natur.
- Høsting og bruk av naturen.
- At overfiske fra turister forhindres.
- Reduksjon i forurensning og bedre avfallshåndtering.
- At forurensning, forsøpling og utslipp, fra oppdrettsnæringen, landbruket og bedrifter forhindres.
- Kunnskap, ny teknologi, informasjon og holdningsendringer.
- At konflikt mellom oppdrettsnæring og andre interesser, som fritidsbebyggelse og friluftsliv, forhindres.

Dette sier ungdommen:

- Redusere forurensning og bedre avfallshåndtering.
- Hindre forsøpling og utslipp, fra oppdrettsnæringen, landbruket og bedrifter.
- Hindre naturinngrep.
- Skjøtsel av natur.
- Naturvern.
- Høsting og bruk av naturen.
- Kunnskap, informasjon og holdningsendringer.

Representanter for livet i havet.

For å ta vare på livet i havet skal vi ...

- legge vekt på hensynet til økosystemer og naturmangfoldet ved fremtidig utnyttelse av naturressurser og sørge for økosystemer med god tilstand som leverer oss økosystemtjenester tilbake.
- stimulere til restaurering av påvirket natur.
- stimulere til tilpassede driftsformer som i størst mulig grad ivaretar naturmangfoldet og kulturlandskapet.
- stimulere til bekjempelse av fremmede arter.
- forhindre forurensning og forsøpling av havet og støtte opp om strandryddingstiltak.
- i utarbeidingen av kommuneplanens arealdel legge slik arealstrategi til grunn:
 - I størst mulig grad unngå inngrep i truede og sårbare naturtyper.
 - Sette av aktuelle områder for næringsvirksomhet der det er minst til skade for naturmangfoldet og andre interesser.

LIVET PÅ LAND

Bevare og bruke havet og de marine ressursene på en måte som fremmer bærekraftig utvikling

15 LIVET PÅ LAND

Den største trusselen mot naturen og livet på land er vår arealbruk. Ofte har hensynet til økosystemer og naturmangfoldet vært satt til side til fordel for det som har blitt vurdert som mer tungtveiende hensyn. I Åfjord er det den siste tiden store arealer som er tatt i bruk til vindkraftproduksjon.

Andre forhold som truer naturmangfoldet er klimaendringer, forurensning, innføring av fremmede arter og overbeskatning.

De forhold som er nevnt her må få en sentral plass i forestående arbeid med arealdelen til kommuneplanen.

Innbyggerne ønsker:

- At urørt natur og truede naturtyper tas vare på og verdsettes høyere enn i dag.
- Skjøtsel og restaurering av natur.
- God areal-, vilt- og naturforvaltning som bidrar til reduksjon i klimagassutslipp.
- Høsting og bruk av naturen.
- Bekjempelse av fremmede arter.
- Bedre kunnskap og informasjon om naturmangfoldet og holdningsendringer.
- At naturen brukes med omtanke.
- Tiltak i landbruket; mer beiting, aktivt landbruk, skjøtsel av eng, bevaring av gammelskog og jordvern.
- Begrensning i hyttebygging.
- Strengere føringer som redusere og hindrer ytterligere lysforurensning.
- Forsinket kantslått.
- Ikke flere vindturbiner, eventuelt fjerning av noen.

Dette sier ungdommen:

- Ta vare på naturen og hindre naturinngrep.
- Skjøtsel av natur.
- God areal-, vilt- og naturforvaltning.
- Høsting og bruk av naturen.
- Kunnskap, informasjon og holdningsendring.
- Tiltak i landbruket.
- Ikke flere, eventuelt fjerne vindmøller.

Hoggormen får være representant for livet på land. Foto: K. Vingen

For å ta vare på livet på land skal vi ...

- legge vekt på hensynet til økosystemer og naturmangfoldet ved fremtidig utnyttelse av naturressurser og sørge for økosystemer med god tilstand som leverer oss økosystemtjenester tilbake.
- stimulere til restaurering av påvirket natur.
- stimulere til tilpassede driftsformer som i størst mulig grad ivaretar naturmangfoldet og kulturlandskapet.
- stimulere til bekjempelse av fremmede arter.
- i utarbeidelse av kommuneplanens arealdel legge slik arealstrategi til grunn:
 - Sette av tilstrekkelig areal til nærings- og boligformål.
 - Bærekraftig mineralutvinning.
 - Ivareta viktige områder for reindriftsnæringen.
 - Videreutvikle et tydelig og tilgjengelig sentrum samtidig som mindre, lokale bygdesamfunn utvikles som viktige knutepunkter.
 - Vurdere om uutbygde områder avsatt til fritidsbebyggelse skal videreføres.
 - Utarbeide arealregnskap som legges til grunn ved framtidig arealdisponering.
 - Ivareta naturmangfoldet og så langt det er mulig hindre nedbygging av utvalgte naturtyper og naturtyper som binder mye karbon.
 - Legge opp til en differensiert strandsoneforvaltning med definerte områder hvor bygging i hundremetersbeltet langs sjø kan tillates.
 - Tilstrebe en arealforvaltning som ikke utfordrer inngrepsfrie områder i Norge (INON) unødig.
 - Ta vare på kulturarven, kulturmiljø og kulturlandskap og hindre nedbygging av dyrket og dyrkbar mark, utmarksbeiter og skogarealer.
 - Sikre viktige friluftsområder og ivareta vegetasjonsbeltet langs vassdrag.

FRED, RETTFERDIGHET OG VELFUNGERENDE INSTITUSJONER

Fremme fredelige og inkluderende samfunn for å sikre bærekraftig utvikling, sørge for tilgang til rettsvern for alle, og bygge velfungerende, ansvarlige og inkluderende institusjoner på alle nivåer

16 FRED, RETTFERDIGHET
OG VELFUNGERENDE
INSTITUSJONER

Vi har et velfungerende og stabilt demokrati med lange tradisjoner.

Det er stort mangfold av lag og organisasjoner i vår kommune.

Vi har utfordringer med diskriminering og hatefulle ytringer, først og fremst i sosiale media. Det er også utfordringer knyttet til vold i nære relasjoner.

Innbyggerne ønsker:

- Mer velvilje i kommunen og enklere byggesaksbehandling.
- Liberalisering av byggeforbudet i hundremetersbeltet langs sjø.
- Involvering av innbyggere – folkemøter.
- At kommunen skal være en god rollemodell.
- Frihet og valgmuligheter.
- En serviceorientert og tilretteleggende kommune med gode tjenester.
- En kommune med sunn økonomi.
- Oppdatert informasjon.
- At kommunen skaffer seg kompetanse på bærekraft og innenfor «blå sektor» tilsvarende det som finnes innenfor landbruk.

Dette sier ungdommen:

- Gode kommunale tjenester og god service.
- Trygghet.

Folkemøte i Roanstua i forbindelse med kommuneplanarbeidet. Foto: Åfjord kommune.

For rettferdighet og en velfungerende kommune skal vi ...

- ivareta demokratiet hvor det legges opp til et godt debattklima og respekt for fattede vedtak både i politiske organer og ellers i samfunnet.
- fortsette utviklingen i partssamarbeidet mellom innbyggere, politikere, kommunen og tillitsvalgte.
- forvalte fellesskapets midler på en best mulig måte, gjennom en sunn og bærekraftig kommuneøkonomi, og ivareta utsatte grupper og mennesker.
- bidra til inkludering og forbygge diskriminering, gjennom å utrydde hatefulle ytringer og rasisme.
- stimulere til bruk av kunst og kultur til noe som binder befolkningen sammen utenfor politikken og språkets rekkevidde.
- sammen drive utvikling som gir nytte for mottakeren gjennom innovasjon, læring og kunnskapsdrevet utvikling som legger til rette for kompetanseutvikling.
- skape trygge, utviklende og inkluderende arbeidsmiljø med ansatte som ambassadører.
- være en kunnskapsorganisasjon med en organisasjonskultur som er tilpasset kommunens behov og forventninger om utvikling og livslang læring.

SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLENE

Styrke virkemidlene som trengs for å gjennomføre arbeidet, og fornye globale partnerskap for bærekraftig utvikling

17 SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLENE

Norge har en nasjonal handlingsplan for å oppnå FNs bærekraftsmål. Denne må legges til grunn i vårt arbeid med bærekraftsmålene. I arbeidet med å oppnå bærekraftsmålene vil det kunne oppstå motstrid mellom de tre dimensjonene i bærekraftsmålene, økonomi, sosiale forhold og klima og miljø. De beste løsninger vil kreve at de tre dimensjonene vektas og balanseres mot hverandre.

Innbyggerne ønsker:

- Kompetanseheving, bevisstgjøring og holdningsendringer.
- Dugnader hvor ting skapes sammen.
- Regionalt og tverrfaglig samarbeide.
- Videreutvikling av digitale løsninger sammen med brukerne.

Dette sier ungdommen:

- Oppdatert og mer digital informasjon.
- Kommunen bør kommunisere via Snapchat, Instagram eller TikTok.

Samarbeid for å nå målene.

For å nå bærekraftsmålene skal vi ...

- legge til rette for samskapende samfunnsutvikling som sikrer medvirkning, involvering og tillit med kommunen som en ledende part.
- bidra til at alle innbyggerne og samfunnsaktørene opplever tilhørighet, blir hørt og tar medansvar.
- invitere til et åpent samfunn med gode kommunikasjonskanaler og et språk som når hele befolkningen, også plattformer der ungdommen er.
- utvikle, forenkle og forbedre våre tjenester ved å utnytte den digitale transformasjonen for å møte fremtidens behov, krav og forventninger.
- innføre klimaregnskap med indikatorsett for bærekraftige lokalsamfunn.